

Ivo Łaborewicz

Archiwum Państwowe we Wrocławiu

Oddział w Jeleniej Górze

Źródła do dziejów polskiej archiwistyki. Interwencja w sprawie skarbów z zamku Czocho zdeponowanych w Archiwum Miejskim w Jeleniej Górze (1947–1949)

Streszczenie

W latach 1947–1949 w magazynach Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze miejscowy Sąd Okręgowy zdeponował i zaplombował dzieła sztuki z zamku Czocho, zarekwirowane szabrownikom. Sparaliżowało to część prac archiwum, jak również zagrażało bezpieczeństwu zamkniętym wraz z muzealiami archiwaliom. Przez ponad dwa lata trwały wysiłki zmierzające do odzyskania tych magazynów, wspierane przez Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Przedstawione w artykule dokumenty ukazują wspólne działania archiwów państwowego i miejskiego, podjęte dla zachowania dziedzictwa archiwalnego Dolnego Śląska oraz sposoby ich wzajemnej komunikacji.

Summary

In the years 1947–1949, in the warehouses of the Municipal Archives in Jelenia Góra, the local District Court deposited and sealed works of art from the Czocho Castle, confiscated from looters. This paralyzed some of the Archive's work and also threatened the security of the archives locked together with the museum items. Efforts to recover these warehouses continued for over two years, supported by the State Archives in Wrocław. The documents presented in the article show the joint activities of the state and municipal archives undertaken to preserve the archival heritage of Lower Silesia and the methods of their mutual communication.

Słowa kluczowe: Archiwum Miejskie, Sąd Okręgowy, Jelenia Góra, zamek Czocha, szaber, dzieła sztuki, archiwalia, zabezpieczanie zabytków po II wojnie światowej 1947-1949

Keywords: Municipal Archives, District Court, Jelenia Góra, Czocha castle, saber, works of art, archives, securing monuments after World War II 1947-1949

* * *

Polskie archiwa po II wojnie światowej borykały się z rozlicznymi problemami lokalowymi, personalnymi, brakiem wyposażenia i zabezpieczaniem akt, nierzadko musząc rywalizować w pozyskiwaniu tych ostatnich z muzeami i bibliotekami. Archiwa państwowe otrzymywały w tym względzie często pomoc historycznych archiwów miejskich, ale i odwrotnie, w przypadku różnych kłopotów wsparcie od archiwów państwowych otrzymywały też instytucje samorządowe. Tak stało się w Jeleniej Górze w latach 1948–1949, gdy magazyny aktowe zostały zajęte na zbiory sztuki z zamku Czocha, odzyskane od szabrowników.

Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze (obecnie Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze¹) było pierwszą po II wojnie światowej polską placówką archiwalną na Dolnym Śląsku; rozpoczęło działalność 14 sierpnia 1945 r. na bazie dotychczasowego Staatsarchiv Hirschberg². Przez cały czas istnienia, czyli do czerwca 1951 r., jego kierownikiem była Eugenia Triller³. Archiwum mieściło się w samodzielny budynku XVIII-wiecznej bielarni płótna; obiekcie o grubych murach, solidnych kratkach, metalowych okiennicach na parterze i magazynach z pancernymi drzwiami. Te czynniki wpłynęły na decyzję Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze zdeponowania w tutejszych pomieszczeniach dzieł sztuki z zamku Czocha, zarekwirowanych szabrownikom. Znalazło się tu ponad 300 eksponatów, a między nimi: blisko 130 ikon, srebrne sztuce i naczynie stołowe, porcelana, kryształy,

¹ I. Łaborewicz, *Oddział w Jeleniej Górze*, [w:] *Archiwum Państwowe we Wrocławiu 1811–2011. Przeszłość i współczesność*, red. J. Drozd, J. Gołaszewski, Wrocław 2011, s. 126.

² A. Borys, *Dzieje Miejskiego i Powiatowego Archiwum w Jeleniej Górze do 1945 roku*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 87–93; I. Łaborewicz, *Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze 1945–1951*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 94–101.

³ I. Łaborewicz, *Eugenia Triller – jeleniogórska archiwistka* [4 XII 1908 – 21 IX 1996], „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 193–194. Według ostatnich ustaleń Eugenia Triller faktycznie urodziła się w 1903 r. Patrz: Державний архів Львівської області, фонд 26, Университет ім. Яна Казимира во Львові, оп. 2 Гуманитарний факультет, ед. хр. 1710, к. 13.

monstrancja, dziesięć srebrnych popiersi carów, ale i „rękopis średniowieczny na pergaminie” oraz „motorki kajakowe” i inne przedmioty⁴. Umieszczono je 22 kwietnia 1947 r. w dwóch parterowych pomieszczeniach (nr 2 i 3), za sejfowymi drzwiami, które zostały zaplombowane, a klucze zabrane przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze.

Udaremnienie próby wywiezienia „poniemieckiego skarbu”, jaki w tajemnicy wydobyto z jednej ze skrytek zamku Czochoa, stało się w 1947 r. prawdziwą sensacją o szerokim oddźwięku medialnym⁵, a i dziś powraca w licznych opracowaniach⁶. Dla Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze był to jednak wielki problem, gdyż odebranie na ponad dwa lata możliwość wejścia do dwóch pomieszczeń poważnie sparaliżowało podstawowe prace, jak również zagrażało bezpieczeństwu zamkniętym wraz z muzealiami archiwaliom. Próbę rozwiązania tej sytuacji podjęło wówczas Archiwum Państwowe we Wrocławiu, starając się wywrzeć nacisk na Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze, a potem na Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, aby zabrały muzealia i zwróciły klucze do zaplombowanych pomieszczeń wraz ze znajdującymi się w nich aktami „prawowitemu właścicielowi”, czyli Archiwum Miejskiemu w Jeleniej Górze.

Jednym z pierwszych argumentów, jaki wysunięto, stała się organizacja we Wrocławiu wielkiej propagandowej Wystawy Ziem Odzyskanych (od 21 lipca do 31 października 1948 r.), na którą Archiwum miało przygotować specjalną ekspozycję dokumentów obrazujących polskość Dolnego Śląska, a potrzebne na nią materiały miały jakoby znajdować się w zaplombowanych pomieszczeniach. Nie wzruszyło to jednak sądu, który co prawda zgodził się na wejście archiwistów do pozostających w jego gestii pomieszczeń, ale dopiero 12 sierpnia, a więc dawno po otwarciu wystawy. Same zabytkowe przedmioty pozostały jednak na miejscu. Nie zmieniła tego decyzja Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 10 stycznia 1949 r. dotycząca rozdysponowania dowodów rzeczowych, zgodnie z którą, jako mienie poniemieckie, przedmioty niezabytkowe miał przejąć Obwodowy Urząd Likwidacyjny w Jeleniej Górze, zaś wszystkie zabytki

⁴ Szerzej zawartość „skarbu” zdeponowanego w Archiwum Miejskim w Jeleniej Górze patrz: I. Łaborewicz, *Prawdziwe dzieje skarbu z zamku Czochoa w jeleniogórskim archiwum*, „Skarbiec Duchy Gór”, nr 2, 1999, s. 8–10.

⁵ Patrz ówczesne relacje prasowe zebrane przez: I. Łaborewicz i L. Szwedzik, *Śląskie zamki i pałace w prasie po 1945 roku* (6): *Czochoa* (cz. 1), „Skarbiec Duchy Gór”, nr 1, 1999, s. 7–8; *Czochoa* (cz. 2), tamże, nr 2, s. 6–8.

⁶ Patrz publikacje książkowe, m.in.: W. Antkowiak, *Nie odkryte skarby. Przewodnik dla poszukiwaczy*, Toruń 1991; J. Lamparska, *Tajemnice ukrytych skarbów*, Wrocław 1995, s. 150–159; też, *Tajemnice. Zamki. Podziemia. Przewodnik jakiego nie było*, Wrocław 1998, s. 78–85; J. Skowroński, *Tajemnice zamku Czochoa. Skarby III Rzeszy*, Warszawa 2010; tenże, *Perły znad Kwisy. Tajemnice pogranicza Śląska i Łużyc*, Warszawa 2012, s. 76–105.

Ministerstwo Kultury i Sztuki⁷. Dalsze wysiłki Archiwum Miejskiego dotyczące odzyskania dostępu do magazynów nie przynosiły rezultatów. Dlatego 10 sierpnia 1949 r. archiwum wrocławskie podjęło kolejną interwencję, tym razem w Urzędzie Wojewódzkim Wrocławskim, domagając się jak najszybszego zabrania przedmiotów muzealnych, gdyż „dłuższe przechowywanie archiwaliów w pomieszczeniach zamkniętych i nie przewietrzanych może spowodować zwilgotnienie i butwienie akt i dokumentów”. To pismo wreszcie odniosło skutek. 13 września 1949 r. Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze odzyskało swoje magazyny, a zdeponowane tu zabytki przejęła Barbara Tyszkiewicz, przewożąc je do kierowanej przez siebie Zbiornicy Muzealnej Ministerstwa Kultury i Sztuki, znajdującej się w pałacu Paulinum w Jeleniej Górze⁸. O dalszych losach tych zbiorów nie ma żadnych informacji.

Prezentowana korespondencja świadczy, że Archiwum Państwowe we Wrocławiu starało się mieć pieczę nad całością dokumentacji wieczystej znajdującej się na Dolnym Śląsku, także tej, która w ówczesnym stanie prawnym do państwa nie należała. Mając na uwadze dobro tych materiałów, dyrektor wrocławskiego archiwum Michał Wąsowicz nie tylko wspierał starania Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze o odzyskanie dostępu do zarekwirowanych pomieszczeń, ale sumiennie przekazywał mu odpisy wszystkich pism, które sam wysyłał lub otrzymywał w tej sprawie. Podobne odpisy własnej korespondencji przesyłała też Eugenia Triller z Jeleniej Góry do Wrocławia. Dzięki temu możemy poznać sposoby działania państwowej służby archiwalnej na Ziemiach Zachodnich w zakresie zabezpieczania archiwaliów, jak i współpracę różnych archiwów oraz sposoby ich komunikowania się.

Prezentowane dokumenty pochodzą z zespołu archiwalnego nr 83/450 „Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze”, przechowywanego w Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze. Umieszczono je w teczce o sygn. 11, zatytułowanej „Różne 1948–1949”, w której znajdują się na stronach 7, 17, 17a, 20, 21 i 26. Wszystkie mają postać maszynopisów. Przy edycji zachowano oryginalną pisownię i interpunkcję; pojawiające się skróty, wymagające wyjaśnienia, rozwinięto w nawiasach kwadratowych, ewentualnie wyjaśniono je w przypisach.

Oto treść dokumentów:

⁷ Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze, *Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze*, sygn. 11, s. 23.

⁸ O działalności tej składnicy patrz: W. Kieszkowski, *Składnica Muzealna Paulinum i rewindykacja zabytków na Dolnym Śląsku*, „Pamiętnik Związku Historyków Sztuki i Kultury”, t. 1, red. A. Gieysztor, Warszawa 1948, s. 135–158 oraz I. Łaborewicz, *Paulinum w Jeleniej Górze – od folwarku jezuitów w XVII wieku do hotelu w XXI stuleciu*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 46, 2014, s. 73–77.

Dokument nr 1

[s. 7]

Odpis

Dnia 1 lipca 1948 r.

Archiwum Państwowe
we Wrocławiu
ul. Gdyńska⁹ 2

356/48

Spr.: zbiory Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze

Ob. Prezes Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

W dniu 26 czerwca r.[oku] b.[ieżącego] przebywał w Jeleniej Górze delegat Archiwum Państwowego we Wrocławiu w związku z zabezpieczaniem poniemieckich zbiorów naukowych. Przy tej sposobności stwierdził, że w budynku Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze (ul. Zamkowa¹⁰) jeden z pokojów, służący za magazyn archiwalny, został zajęty przez władze sądowe, które umieściły tam depozyty sądowe, dotyczące głośniej sprawy o ograbienie zamku Czochoa. Wobec zabrania klucza i opieczętowania drzwi przez władze sądowe, pracownicy Archiwum Miejskiego, a także pracownicy państwowej służby archiwalnej, nie mają dostępu do archiwaliów i części biblioteki, które w tym pokoju są złożone. W związku z normalną pracą archiwalną, a także w związku z Wystawą Ziem Odzyskanych zaistniała obecnie konieczność przewiezienia niektórych zbiorów z Jeleniej Góry do Wrocławia. Ponieważ część potrzebnych materiałów znajduje się we wspomnianym pokoju, Archiwum Państwowe prosi o umożliwienie pracownikom archiwalnym dostępu do omawianego pomieszczenia celem wybrania potrzebnych materiałów, stanowiących własność Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze. Segregacji archiwaliów i druków dokona ob. mgr Eugenia Trillerówna¹¹, kierowniczką Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze po otrzymaniu odpowiedniego zawiadomienia ze strony władz sądowych.

⁹ Dziś ul. Pomorska, patrz: T. Kraszewski, *Niemiecko-polski spis ulic, placów i mostów Wrocławia 1873–1993*, Wrocław 1993, s. 21.

¹⁰ Dziś ul. Podwale, patrz: I. Łaborewicz, *Słownik ulic i innych nazw miejskich Jeleniej Góry od średniowiecza do 2000 roku*, Jelenia Góra 2001, s. 35.

¹¹ Eugenia Triller, ur. 4.12.1903 r. w Rudkach, zm. 21.09.1996 r. we Wrocławiu; historyk, archiwista, bibliotekarz; absolwent Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (1932), archiwistka lwowska, kierownik Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze (1945–1951), kustosz Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (1952–1969), członek wielu stowarzyszeń naukowych i kolekcjonerskich, autor blisko stu opracowań naukowych. Więcej patrz: I. Łaborewicz, *Triller Eugenia*, [w:] *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, t. III, red. E. Rosowska, Warszawa 2017, s. 243–245.

Ze względu na niebezpieczeństwo grożące archiwaliom pozbawionym stałego nadzoru i fachowej opieki, byłoby wskazane oddanie wspomnianego pomieszczenia Archiwum Miejskiemu w Jeleniej Górze do wyłącznego użytkowania.

Archiwum Państwowe prosi o traktowanie sprawy jako bardzo pilnej, ze względu na bliski termin otwarcia Wystawy Z.[iem] O.[dzyskanych], oraz o nadesłanie tu zawiadomienia o wydanych zarządzeniach.

Kierownik¹² Archiwum Państwowego we Wrocławiu
Dr. Michał Wąsowicz¹³ w.r.¹⁴

Archiwum
ul. Zamkowa 27
do wiadomości

/-/ Kozłowska Eleonora
Kierownik Referaty Kultury i Sztuki [podpis nieczytelny – niebieskim ołówkiem]

Dokument nr 2a

[s. 17a]
Odpis

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze
Wydział II Karny
Dnia 12 sierpnia 1948 r.
Ar akt II K.996/47

Do Archiwum Państwowego
we Wrocławiu
ul. Gdyńska 2

¹² W pierwszym okresie działalności zwierzchnicy archiwów państwowych nosili tytuł kierownika, dopiero z końcem 1948 r. „awansowano” ich na dyrektorów.

¹³ Michał Wąsowicz, ur. 14.07.1905 r. w Urzejowicach, zm. 15.08.1983 r. w Warszawie, historyk, archiwista, absolwent Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie (1929), doktorat 1932; pracownik Archiwum Państwowego we Lwowie (1929–1944) i Krakowie (1945–1946), dyrektor Archiwum Państwowego we Wrocławiu (1946–1953) i Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie (1954–1975), członek Komitetu Redakcyjnego „Archeionu” (1966–1983), autor licznych publikacji z zakresu archiwistyki i historii. Patrz: J. Płocha, *Wąsowicz Michał*, [w:] *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, t. I, red. M. Bielińska, I. Janosz-Biskupowa, Warszawa-Łódź 1988, s. 224–226 oraz szerzej: *Michał Wąsowicz. Archiwista z powołania, fachowiec (1905–1983)*, [w:] *Listy Michała Wąsowicza do Witolda Sucho-dolskiego i inne źródła archiwalne 1945–1954. Rzecz o archiwach, archiwistach i archiwaliach na Dolnym Śląsku*, red. G. Trzaskowiska, I. Łaborewicz, Wrocław 2016, s. 41–48.

¹⁴ Skrót „w.r.” – tu: własnoręczny podpis.

W załatwieniu pisma z dnia 1.VII.1948 Nr 356/48 zawiadamiam, że Sąd tutejszy nie widzi przeszkód w udostępnieniu archiwaliów i części biblioteki, znajdujących się w pokoju Nr 2 gmachu Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze, urzędnikom Archiwum. Proszę o delegowanie wspomnianej w piśmie pracownicy ob. mgr Eugenii Trillerówny do Sądu celem ustalenia sposobu otwierania i zamykania odnośnego pomieszczenia.

Równocześnie nadmieniam, że zwłoka w załatwieniu wynika z powodu okresu urlopowego i nawału spraw bieżących.

(Wiceprezes S.[ądu] O.[kręgowego] W.[ładysław] Koreywo)
wz¹⁵ S.[ędzia] S.[ądu] O.[kręgowego] Cz.[esław] Wisłocki
Wisłocki wr¹⁶

[dopisek odręczny piórem:] Za zgodność 28.8.1948 DMWąsowicz

Dokument nr 2b

[s. 17]

Dnia 20 sierpnia 1948 r.

Archiwum Państwowe
we Wrocławiu
ul. Gdyńska 2
Nr 356/2/48

Zarząd Miejski
Wydział IV Społeczny
Referat Kultury i Sztuki (Archiwum)
w Jeleniej Górze

Drugostronny odpis przesyła się do wiadomości.

[Pieczęć w tuszu czerwonym, o treści:] Kierownik Archiwum Państwowego / we Wrocławiu / (Dr Michał Wąsowicz) [w środku pieczęci podpis atramentem: DMWąsowicz]

[Pieczęć wpływu o treści:] Zarząd Miejski / w Jeleniej Górze / wpłynęło dn. ... / Zał. ... Nr ... / Wyd. Ref. K.S.¹⁷

[Adnotacja odręczna:] Ref. K. i S. / Sporządzić pisemną delegację / [nieczytelna parafa] 25/XIII 48.

¹⁵ Skrót „wz” – tu: w zastępstwie.

¹⁶ Skrót „wr” – tu: własnoręczny podpis.

¹⁷ Skrót „K.S.” – tu: Kultury [i] Sztuki.

Dokument nr 3a

[s. 20]

Odpis

Dnia 10 sierpnia 1949

Do Archiwum Państwowego
we Wrocławiu
ul. Gdyńska 2

356/4/49

Spr.: przedmioty muzealne w Jeleniej Górze

Urząd Wojewódzki Wrocławski
Wydział Kultury i Sztuki
we Wrocławiu

Pismem z dnia 15 lutego 1949, którego odpis został tu nadesłany przez Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze, Wydział Kultury i Sztuki zawiadomił Zarząd Miejski w Jeleniej Górze, że ob. Stefan Styczyński¹⁸ zajmie się sprawą przedmiotów muzealnych, znajdujących się w Jeleniej Górze, które mają być przejęte przez Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Dla wyjaśnienia dodaje się, że chodzi tu o przedmioty, które złożone są w pomieszczeniach Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze, a które Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze decyzją z dnia 10 stycznia 1948 Nr II K 996/47 postanowił przekazać Ministerstwu Kultury i Sztuki za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Likwidacyjnego w Jeleniej Górze.

Dyrektor Archiwum Państwowego stwierdził w dniach 26 i 27 lipca b.r., że przedmiotów tych dotąd nie zabrano ani nie poczyniono żadnych kroków celem ich zabrania. Ponieważ w opieczętowanych pomieszczeniach Archiwum Miejskiego, gdzie złożono wspomniane przedmioty muzealne znajduje się duża ilość archiwaliów, do których służba archiwalna nie ma dostępu, prosi się o rychłe zabranie muzealiów, i umożliwienie w ten sposób przejęcia wspomnianego pomieszczenia przez prawnego właściciela t.j. przez Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze.

¹⁸ Stefan Stanisław Styczyński, ur. 30.08.1905 r. w Łodzi, zm. 18.07.1960 r. w Warszawie, malarz, grafik, konserwator; absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (1932); delegat Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki ds. zabezpieczania zabytków ruchomych w województwie wrocławskim (1945–1949). Patrz: J. Daranowska-Łukaszevska, *Styczyński Stefan Stanisław (1905–1960)*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XLV/2, z. 185, Warszawa 2008, s. 188–189.

Nadmienia się, że dłuższe przechowywanie archiwaliów w pomieszczeniach zamkniętych i nie przewietrzanych może spowodować zwilgotnienie i butwienie akt i dokumentów. Z tych względów pożądane jest możliwie najrychlejsze zabranie muzealiów z pomieszczeń archiwalnych.

Archiwum Państwowe prosi o nadesłanie zawiadomienia o pobraniu przedmiotów muzealnych przez Wydział Kultury i Sztuki.

Dyrektor Archiwum Państwowego
we Wrocławiu
dr Michał Wąsowicz w.r.

Dokument nr 3b

[s. 21]

Dnia 10 sierpnia 1949 r.

Archiwum Państwowe
we Wrocławiu
ul. Gdyńska 2
Nr 356/4/48

Zarząd Miejski / Archiwum / w Jeleniej Górze

Odpis drugostronny podaje się do wiadomości.

[Pieczęć w tuszu czerwonym, o treści:] Dyrektor Archiwum Państwowego / we Wrocławiu / (Dr Michał Wąsowicz) [w środku pieczęci podpis atramentem: DMWąsowicz]

[Pieczęć wpływu o treści:] Zarząd Miejski / w Jeleniej Górze / wpłynęło dn. 13 Sierp. 1949 / Zał. ... Nr ... / Wydż. Ref. Arch.[iwum]

Dokument nr 4a

[s. 26]

Odpis

Wrocław, dnia 1 września 1949 r.

Urząd Wojewódzki Wrocławski
Wydział Kultury i Sztuki
Nr KS MZ. I-3/6/49

Do
Archiwum Państwowe
we Wrocławiu
ul. Gdyńska nr 2

W odpowiedzi na pismo z dnia 29.VIII. Nr 356/5/48, Konserwator Wojewódzki zawiadamia uprzejmie, że sprawa przejęcia przedmiotów muzealnych z pomieszczeń Archiwum Miejskiego w Jeleniej Górze jest w toku załatwiania z tamtejszym Urzędem Likwidacyjnym i Sądem Okręgowym i w przyszłym tygodniu zbiory zostaną przewiezione do Składnicy Muzealnej Ministerstwa Kultury i Sztuki w Jeleniej Górze.

O dokonanych przejęciach muzealiów Konserwator Wojewódzki bezzwłocznie powiadomi Archiwum Państwowe.

Konserwator Wojewódzki
we Wrocławiu
podpis nieczytelny

[Pieczęć wpływu o treści:] Zarząd Miejski / w Jeleniej Górze / wpłynęło
dn. 10 Wrzes. 1949 / Zał. ... Nr ... / Wydz. Ref. Arch.

Dokument nr 4b

[s. 27]

Dnia 6 września 1949 r.

Archiwum Państwowe
we Wrocławiu
ul. Gdyńska 2
Nr 356/7/48

Zarząd Miejski
Archiwum
w Jeleniej Górze

Odpis drugostronny podaje się do wiadomości.

[Pieczęć w tuszu czerwonym, o treści:] Dyrektor Archiwum Państwowego / we Wrocławiu / (Dr Michał Wąsowicz) [w środku pieczęci podpis atramentem: DMWąsowicz]

* * *

O autorze

Ivo Łaborewicz, ur. 1964 r., absolwent historii ze specjalizacją archiwalną na Uniwersytecie Wrocławskim (1989), od 1990 r. archiwista, a od 1994 r. kierownik Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze; członek Karkonoskiego Towarzystwa Naukowego (ob. sekretarz), Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (ob. członek Prezydium Zarządu Głównego), Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego i Towarzystwa Przyjaciół Jeleniej Góry (ob. prezes). Autor ponad 20 książek i blisko 500 artykułów naukowych i popularnonaukowych z historii, zwłaszcza Dolnego Śląska i Karkonoszy, archiwistyki, onomastyki i dziejów turystyki. Od 1997 r. redaktor „Rocznika Jeleniogórskiego”.

Bibliografia

Archiwalia

Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze

– zespół nr 83/450 450 „Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze”, 1945–1951, sygn. 11.

Державний архів Львівської області

– фонд 26, Университет им. Яна Казимира во Львове, оп. 2 Гуманитарний факультет, ед. хр. 1710.

Literatura

Antkowiak W., *Nie odkryte skarby. Przewodnik dla poszukiwaczy*, Toruń 1991.

Archiwum Państwowe we Wrocławiu 1811–2011. *Przeszłość i współczesność*, red. J. Drozd, J. Gołaszewski, Wrocław 2011.

Borys A., *Dzieje Miejskiego i Powiatowego Archiwum w Jeleniej Górze do 1945 roku*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 87–93.

Daranowska-Łukaszewska J., *Styczyński Stefan Stanisław (1905–1960)*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. XLV/2, z. 185, Warszawa 2008, s. 188–189.

Kieszkowski W., *Składnica Muzealna Paulinum i rewindykacja zabytków na Dolnym Śląsku*, „Pamiętnik Związku Historyków Sztuki i Kultury”, t. 1, red. A. Gieysztor, Warszawa 1948, s. 135–158.

Kraszewski T., *Niemiecko-polski spis ulic, placów i mostów Wrocławia 1873–1993*, Wrocław 1993.

Lampiariska J., *Tajemnice ukrytych skarbów*, Wrocław 1995.

Lampiariska J., *Tajemnice. Zamki. Podziemia. Przewodnik jakiego nie było*, Wrocław 1998.

Listy Michała Wąsowicza do Witolda Suchodolskiego i inne źródła archiwalne 1945–1954. *Rzecz o archiwach, archiwistach i archiwaliach na Dolnym Śląsku*, red. G. Trzaskowiska, I. Łaborewicz, Wrocław 2016.

Łaborewicz I., *Archiwum Miejskie w Jeleniej Górze 1945–1951*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 94–101.

Łaborewicz I., *Eugenia Triller – jeleniogórska archiwistka [4 XII 1908 – 21 IX 1996]*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 29, 1997, s. 193–194.

Łaborewicz I., *Triller Eugenia*, [w:] *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, t. III, red. E. Rosowska, Warszawa 2017, s. 243–245.

Łaborewicz I., *Paulinum w Jeleniej Górze – od folwarku jezuitów w XVII wieku do hotelu w XXI stuleciu*, „Rocznik Jeleniogórski”, t. 46, 2014, s. 57–86.

Łaborewicz I., *Prawdziwe dzieje skarbu z zamku Czocha w jeleniogórskim archiwum*, „Skarbiec Ducha Gór”, nr 2, 1999, s. 8–10.

Łaborewicz I., *Słownik ulic i innych nazw miejskich Jeleniej Góry od średniowiecza do 2000 roku*, Jelenia Góra 2001.

Łaborewicz I., Szwedzik L., *Śląskie zamki i pałace w prasie po 1945 roku* (nr 6): *Czocha* (cz. 1), „Skarbiec Ducha Gór”, nr 1, 1999, s. 7–8.

Łaborewicz I., Szwedzik L., *Śląskie zamki i pałace w prasie po 1945 roku* (nr 6): *Czocha* (cz. 2), „Skarbiec Ducha Gór”, nr 2, 1999, s. 6–8.

Płocha J., *Wąsowicz Michał*, [w:] *Słownik biograficzny archiwistów polskich*, t. I, red. M. Bielińska, I. Janosz-Biskupowa, Warszawa–Łódź 1988, s. 224–226

Skowroński J., *Pęty znad Kwisy. Tajemnice pogranicza Śląska i Łużyc*, Warszawa 2012.

Skowroński J., *Tajemnice zamku Czocha. Skarby III Rzeszy*, Warszawa 2010.